

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

De leden-waterschappen

datum	ons kenmerk	contactpersoon
20 december 2019	104407/LB	A. van Houten
betreft	uw kenmerk	e-mail
Ontwikkelingen stikstofproblematiek -		ahouten@uvw.nl
bijlage(n)		doorkiesnummer
1		06-25567348

Geachte leden,

In navolging op de brieven van de afgelopen maanden over de buitenwerkingtreding van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) stuur ik u hierbij een update over de ontwikkelingen. Het stikstofdossier is nog steeds volop in beweging en ik informeer u hierbij graag over de voor de waterschappen relevante zaken. Deze update bestaat uit:

- A. Een samenvatting en reactie op de Kamerbrief van 16 december
- B. De vorderingen ten aanzien van de Spoedwet en de Noodwet
- C. Terugblik op het Kamerdebat van 18 december
- D. Advies beweiden en bemesten
- E. Aanpakstikstof.nl

A. Een samenvatting en reactie op de Kamerbrief van 17 december

In de Kamerbrief van 16 december schetst minister Schouten (LNV) de voortgang van de aanpak van de stikstofproblematiek. Een aantal voor de waterschappen relevante passages:

- *De nieuwe beleidsregels*
Sinds 10 december zijn de nieuwe beleidsregels voor de vergunningverlening voor activiteiten van kracht in alle provincies (Friesland onder voorbehoud). Met deze beleidsregels is voor initiatiefnemers, bijvoorbeeld boeren en bedrijven die een project willen wijzigen of een nieuw project willen starten waarbij stikstof vrijkomt, duidelijk onder welke voorwaarden het mogelijk is om dat op basis van salderen te doen.
- *Waterveiligheidsprojecten*
Projecten die de waterveiligheid proberen veilig te stellen en andere vitale infrastructuur gaan door met de komst van een noodwet. Het Rijk reserveert 250 miljoen euro voor het treffen van natuurherstel- en verbetermaatregelen om de stikstofdepositie van deze projecten te compenseren.
- *Energietransitie*
De intentie is om duurzame projecten ten behoeve van de energietransitie (zoals opwek, transport en opslag) te bundelen in een programma waarmee een structurele stikstofreductie kan worden gerealiseerd.

- *Meldingen*
Voorheen konden projecten in aanmerking komen voor een vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht en kon vervolgens worden volstaan met een melding. Alle reeds gerealiseerde meldingen worden door de overheid gelegaliseerd. Via een gebiedsgerichte aanpak wordt komend jaar een passende beoordeling van de te legaliseren meldingen meegenomen. Tot die tijd handhaven de provincie en het Rijk niet actief op deze meldingen.
- *Drempelwaarde*
Het kabinet kiest voor de mogelijkheid van de introductie van regionale drempelwaarde. Hiervoor is het eerst nodig 'stikstofruimte' te creëren. Of en wanneer er met een regionale drempelwaarde gewerkt kan worden, is sterk afhankelijk van een zorgvuldig proces in de regio.
- *Natuurherstel*
Het kabinet geeft aan dat een structurele aanpak voor de stikstofproblematiek een bijdrage levert aan natuurbehoud- en herstel, maar dat het hier gaat om een integraal vraagstuk. Het is belangrijk dat maatregelen in samenhang met andere grote opgaven worden bereikt. Deze opgaven zijn onder meer: het Klimaatakkoord, de Omgevingsvisie, de Kaderrichtlijn Water, duurzame mobiliteit, kringlooplandbouw, circulaire economie, schone luchtakkoord en de NEC-doelstellingen.
- *Interbestuurlijke samenwerking*
Om de stikstofproblematiek op de lange termijn bij de bron aan te pakken, moet nog veel gebeuren. In een klein land is het inschikken met veel partijen. Het is daarbij belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven. Dat is een proces wat samen met de medeoverheden moet worden vormgegeven.

We zijn blij dat het kabinet doorpakt op natuurherstel en dit aanvielt als een integraal vraagstuk in samenhang met andere maatschappelijke opgaven. Aandachtspunt blijft dat volgens de waterschappen tenminste alle HWBP-projecten (en liever ook nog de regionale dijkversterkingsprojecten) onder de Noodwet onbelemmerd doorgang moeten krijgen. De Unie van Waterschappen blijft oproepen om de Noodwet van toepassing te laten zijn op al die projecten. Zo is er een brief gestuurd naar de drie verantwoordelijke bewindspersonen om hier aandacht voor te vragen. De Unie heeft hierover echter nog geen uitsluitsel gekregen van het kabinet.

Verder is het positief dat het kabinet zich realiseert dat oplossingen om maatwerk vragen en een gedegen gebiedsgerichte aanpak essentieel is. Een landelijke drempelwaarde leek ons niet haalbaar. Dat nu wordt ingezet op regionale en/of sectorale drempelwaardes is wat ons betreft een gunstige ontwikkeling. Ook al vormt dit slechts de mogelijkheid voor de instelling van een drempelwaarde en zullen allereerst bronmaatregelen nodig zijn.

B. De vorderingen ten aanzien van de Spoedwet en de Noodwet

Spoedwet aanpak stikstof

Het kabinet wil de voorgestelde plannen voor de woningbouw en een aantal wegprojecten, zo snel mogelijk invoeren (in ieder geval per 1 januari 2020). Om dit voor elkaar te krijgen is er een spoedwet nodig. Er is inmiddels in de Eerste en Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel dat onder andere voorziet in de oprichting van een 'stikstofbank'. Deze stikstofbank zal in de toekomst ook voor andere projecten gebruikt kunnen worden. De uitgifte van 'stikstofrechten' komt onder regie van de provincies, waarbij de onderliggende principes voor prioritering worden afgesproken in gebiedsprocessen.

Noodwet (tijdelijke wet natuurverbetering)

Het kabinet werkt aan een Noodwet met forse natuurherstelmaatregelen om specifiek benoemde waterveiligheids- en infraprojecten mogelijk te maken. De waterschappen onderschrijven deze van harte en we willen zoals gezegd de wetgever oproepen om tenminste de volledige HWBP-programmering hierin op te nemen. Dit zijn de projecten voor de kustversterking en keringen langs de grote rivieren, die tot 2024 in de

planning staan. Deze projecten zijn op basis van prioriteit geprogrammeerd en vloeien voort uit het lopende Nationaal Waterplan (2015-2021) waarmee de waterveiligheid in 2050 gegarandeerd moet zijn. Vertraging in de HWBP-projecten kunnen we ons in de overvolle programmering absoluut niet veroorloven.

C. Terugblik op Kamerdebat Stikstof

Woensdag 18 december debatteerde de Tweede Kamer met minister Schouten over de stikstofproblematiek. Een groot deel van het debat is gesproken over de afspraken die het kabinet heeft gemaakt met het Landbouw Collectief.

PvdA, SP en Partij voor de Dieren wilden van de minister weten hoeveel structureel geld er komt voor het versterken van de natuur. Ook waren zij benieuwd wanneer het door de minister voor het eind van het jaar toegezegde maatregelenpakket voor natuur naar de Kamer komt. De minister liet weten dat de provincies en het kabinet de afspraken uit het Natuurpact voortzetten. In 2020 wordt in beeld gebracht wat aanvullend nodig is voor langjarige financiering van natuurherstel. Verder liet de minister weten dat er al natuurherstelmaatregelen worden uitgevoerd.

Tot slot vroegen VVD en CDA hoe een regionale drempelwaarde gaat werken. De minister gaf aan dat de Raad van State aangegeven heeft dat een generieke drempelwaarde heel lastig is. Een regionale aanpak is meer gericht en daardoor beter haalbaar. De uitwerking van een regionale drempelwaarde gebeurt samen met de regio. Er wordt gewerkt aan verschillende varianten van drempelwaarden. Dat advies wordt eind januari naar de Tweede Kamer gestuurd.

Het volledige verslag is terug te lezen via: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2019D53457&did=2019D53457>

D. Advies beweiden en bemesten

Het Adviescollege Stikstof onder leiding van Johan Remkes heeft een rapport aangeboden aan minister Schouten met adviezen over het terugdringen van stikstofuitstoot bij beweiden en bemesten. In het kort komt het advies op het volgende neer:

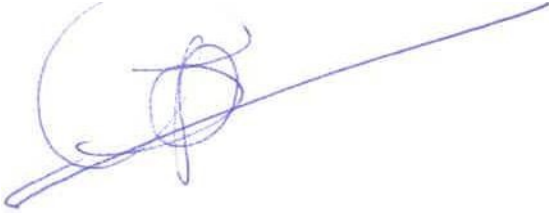
- Voor bemesten is in beginsel geen vergunningplicht nodig omdat er doorgaans geen sprake is van negatieve effecten sinds het van kracht worden van de Habitatrichtlijn. Soms kan dit anders zijn, als sprake is van verandering van grondgebruik. In die gevallen is een nadere beoordeling nodig, en geldt mogelijk wel een vergunningplicht.
- Voor beweiden is aannemelijk dat er geen sprake is van een hogere depositie dan waar in de stalvergunning al rekening mee is gehouden. Er is geen reden voor een verdere beoordeling van het huidige gebruik.

E. Aanpakstikstof.nl

Daarnaast wil ik u graag wijzen op de website aanpakstikstof.nl, die onlangs is gelanceerd. Op deze website vindt u al het laatste nieuws en relevante documenten rond de stikstofproblematiek.

De Unie stemt inhoudelijk af met juristen en ecologen van de waterschappen en houdt u middels dit soort updates op de hoogte over de ontwikkeling in dit stikstofdossier. Wij vragen u deze update binnen uw organisatie te verspreiden. Contactpersoon binnen de Unie van Waterschappen is Anke van Houten (ahouten@uvw.nl).

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'C' followed by a smaller, more complex scribble, all written over a long horizontal line.

Cathelijn Peters
Waarnemend Algemeen directeur